

't Huys te Nuwendore

Wie bij Krabbendam over de Westfrieze Zeedijk naar Eenigenburg rijdt, zal een paar dingen opvallen. Bij de scherpe knik in de dijk verrijst een hoge toren op uit het lage Westfrieze land. Deze toren staat op de plaats van de 13e-eeuwse toren die deel uitmaakt van de dwangburcht met de naam 't Huys te Nuwendore. Provincie Noord-Holland liet een deel van het kasteel weer opbouwen, waardoor het zijn grandeur terug kreeg. Het terrein is nu te bezoeken en de toren te beklimmen. Zo kan het landschap vanaf dit punt na eeuwen weer overzien worden.

Een kasteel met een vreemde naam

't Huys te Nuwendore was gebouwd aan de voet van de Westfrieze Omringdijk. 'De naam is gebaseerd op het westfrieze woord voor kasteel 'huse'. En de naam Nuwendore is gebruikt door de schrijver Melis Stoke in 1301/1302:

Hi had begonnen ten Nyewendoren/ Sider daer na een veste,/ Die nu wel naer es die beste/ Die in alden lande staet./ Sint droech soe der Vriesen raet,/ Dat si die veste al tebraken/.. / Deze huse besette hi wale

De Nieuwendoorn was dus bijna het beste kasteel van het land en werd later verwoest.

Nuwendore wordt ook wel uitgesproken als Nieuwendoorn of Nuwendoorn, wat zou verwijzen naar de bijzondere doornvormige punt in de Westfrieze Omringdijk. Maar uit archeologisch onderzoek blijkt dat de dijk vroeger pal langs het kasteel liep en verlegd is omdat dat waarschijnlijk strategisch beter was. Een strak puntvormige verlegging van een dijk is vrij ongebruikelijk en heeft ook niets met dijkherstel na een overstroming te maken zoals ook wel gedacht is.

Ook lijkt het idee dat het een ingedijkte “haven” is niet waarschijnlijk. Al zal er wel scheepvaart met kleine schepen hebben plaatsgevonden naar het kasteel. De belegering en verwoesting van het kasteel door de Westfriezen in 1296 kan de reden zijn geweest om in het kader van de herbouw de dijk te verleggen. Dat zou volgens de bronnen in ieder geval voor 1302 gebeurd moeten zijn.

(overgenomen uit: Redactie Oneindig Noord-Holland 15/07 2011)